

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA PSIHLOGIJA V LETU 2022

Poročilo DPK SM za psihologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	19
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	21
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	22
5.1	Zunanje ocenjevanje	22
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	23
6	Povzetek	24
6.1	Ocena uspeha kandidatov	24
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	24
6.3	Druge ugotovitve	25

Avtorici:

Mirjam Erce Vratuša, glavna ocenjevalka za psihologijo
dr. Melita Puklek Levpušček, predsednica DPK SM za psihologijo
Poročilo je potrdila DPK SM za psihologijo na 12. redni seji 30. 9. 2022.
Ljubljana, september 2022

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

Okrajšava: kandidati PM.

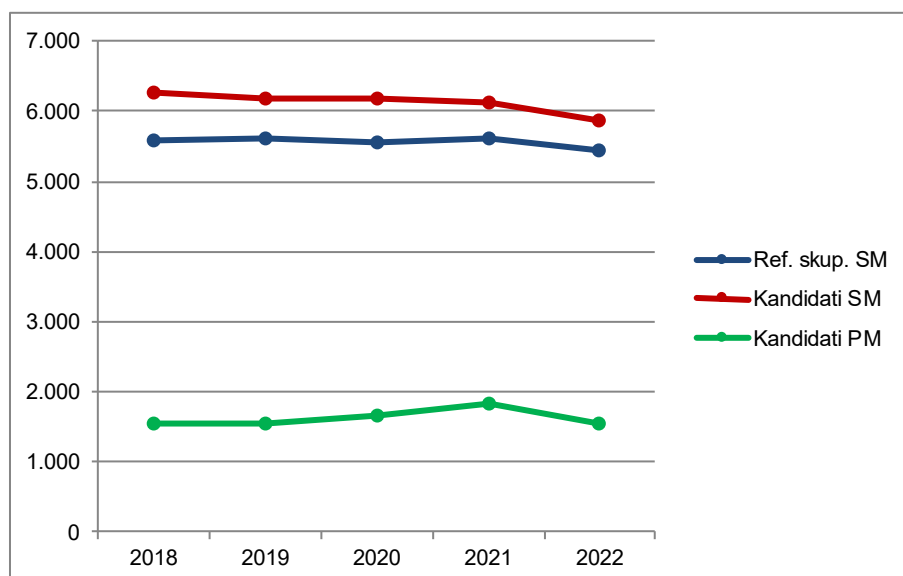
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	5.589	6.255	1.544
2019	5.600	6.185	1.560
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

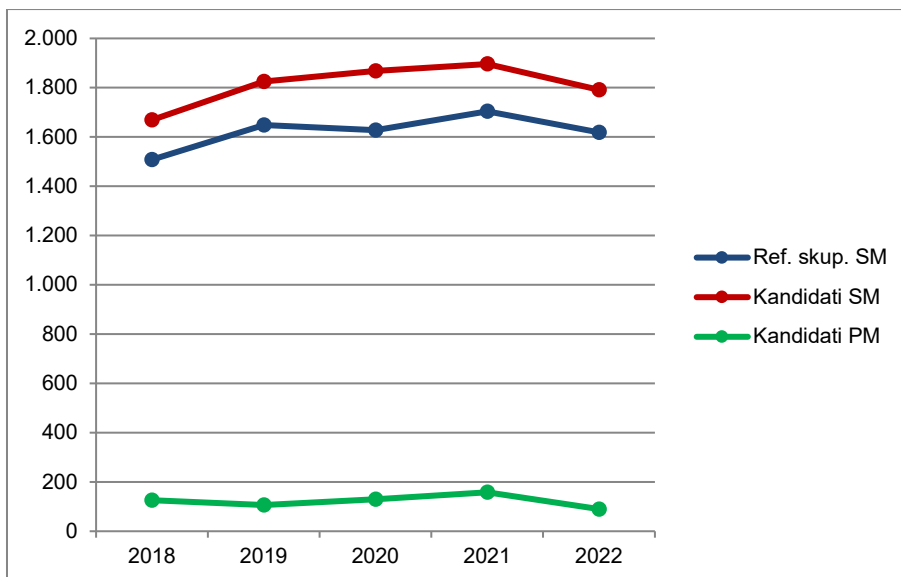
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali psihologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	1.508	1.669	126
2019	1.649	1.825	107
2020	1.628	1.868	130
2021	1.704	1.896	158
2022	1.619	1.792	90

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

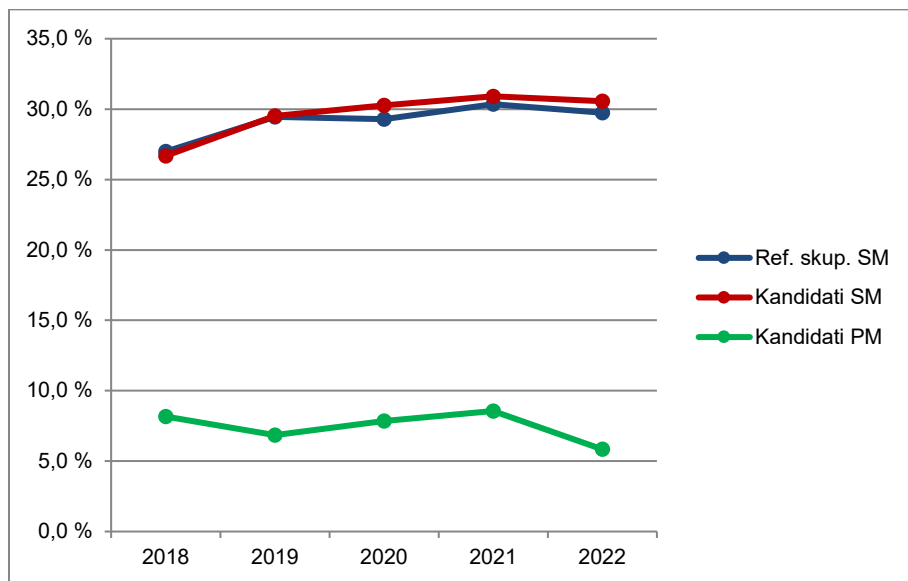
Vir: Državni izpitni center, 2022

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali psihologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2018 do 2022 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2018	27,0 %	26,7 %	8,2 %
2019	29,4 %	29,5 %	6,9 %
2020	29,3 %	30,3 %	7,8 %
2021	30,3 %	30,9 %	8,6 %
2022	29,7 %	30,6 %	5,8 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2018–2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.307	69,4 %
Klasična gimnazija	89	4,7 %
Gimnazija	1.396	74,2 %
Tehniška gimnazija	45	2,4 %
Ekonomska gimnazija	93	4,9 %
Umetniška gimnazija	85	4,5 %
Strokovna gimnazija	223	11,8 %
Ref. skup. SM	1.619	86,0 %
Ostali SM	173	9,2 %
Kandidati SM	1.792	95,2 %
Kandidati PM	90	4,8 %

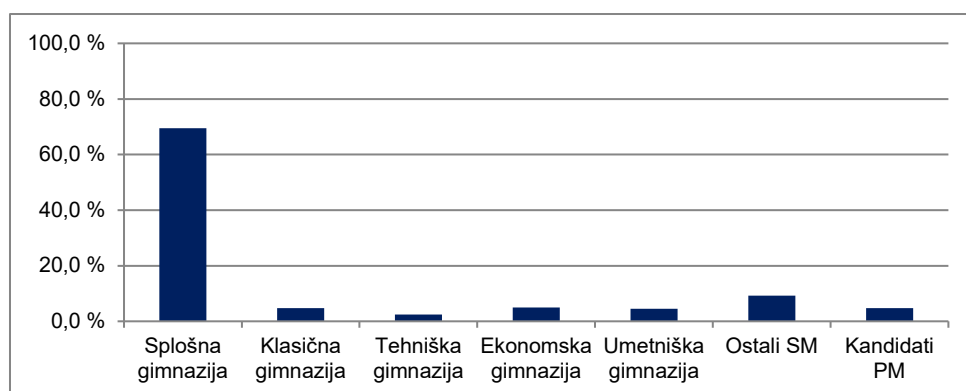
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

Vir: Državni izpitni center, 2022

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2022 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

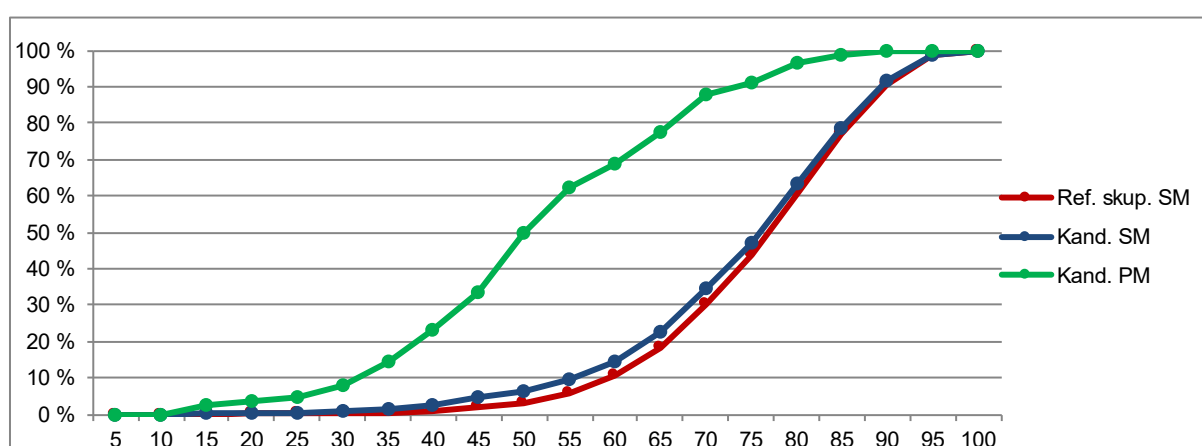
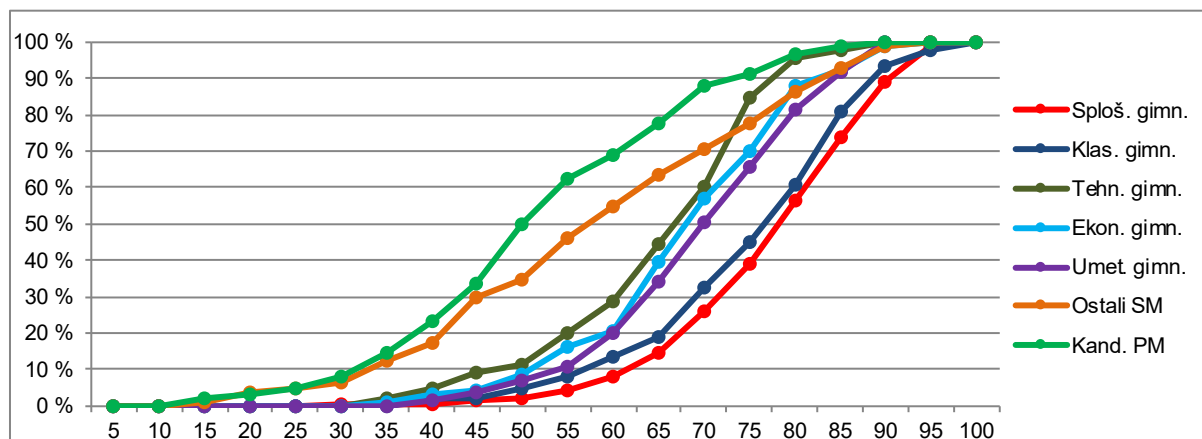
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
16-20	1	0	1	0	0	0	0	1	5	4	1
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1
26-30	1	0	1	0	0	0	0	1	4	3	3
31-35	1	0	1	1	1	0	2	3	13	10	6
36-40	2	2	4	1	2	1	4	8	17	9	8
41-45	11	0	11	2	1	2	5	16	37	21	9
46-50	13	2	15	1	4	3	8	23	32	9	15
51-55	23	3	26	4	7	3	14	40	60	20	11
56-60	55	5	60	4	4	8	16	76	91	15	6
61-65	84	5	89	7	18	12	37	126	141	15	8
66-70	150	12	162	7	16	14	37	199	211	12	9
71-75	166	11	177	11	12	13	36	213	225	12	3
76-80	230	14	244	5	17	13	35	279	294	15	5
81-85	227	18	245	1	4	9	14	259	271	12	2
86-90	198	11	209	1	6	7	14	223	233	10	1
91-95	127	4	131	0	1	0	1	132	134	2	0
96-100	18	2	20	0	0	0	0	20	20	0	0
SKUPAJ	1.307	89	1.396	45	93	85	223	1.619	1.792	173	90

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	2 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	3 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	5 %	4 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	6 %	8 %
35	0 %	0 %	0 %	2 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	12 %	14 %
40	0 %	2 %	1 %	4 %	3 %	1 %	3 %	1 %	2 %	17 %	23 %
45	1 %	2 %	1 %	9 %	4 %	4 %	5 %	2 %	4 %	29 %	33 %
50	2 %	4 %	2 %	11 %	9 %	7 %	9 %	3 %	6 %	35 %	50 %
55	4 %	8 %	4 %	20 %	16 %	11 %	15 %	6 %	10 %	46 %	62 %
60	8 %	13 %	9 %	29 %	20 %	20 %	22 %	10 %	15 %	55 %	69 %
65	15 %	19 %	15 %	44 %	40 %	34 %	39 %	18 %	23 %	64 %	78 %
70	26 %	33 %	27 %	60 %	57 %	51 %	55 %	30 %	34 %	71 %	88 %
75	39 %	45 %	39 %	84 %	70 %	66 %	71 %	44 %	47 %	77 %	91 %
80	56 %	61 %	57 %	96 %	88 %	81 %	87 %	61 %	63 %	86 %	97 %
85	74 %	81 %	74 %	98 %	92 %	92 %	93 %	77 %	78 %	93 %	99 %
90	89 %	93 %	89 %	100 %	99 %	100 %	100 %	91 %	91 %	99 %	100 %
95	99 %	98 %	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2022

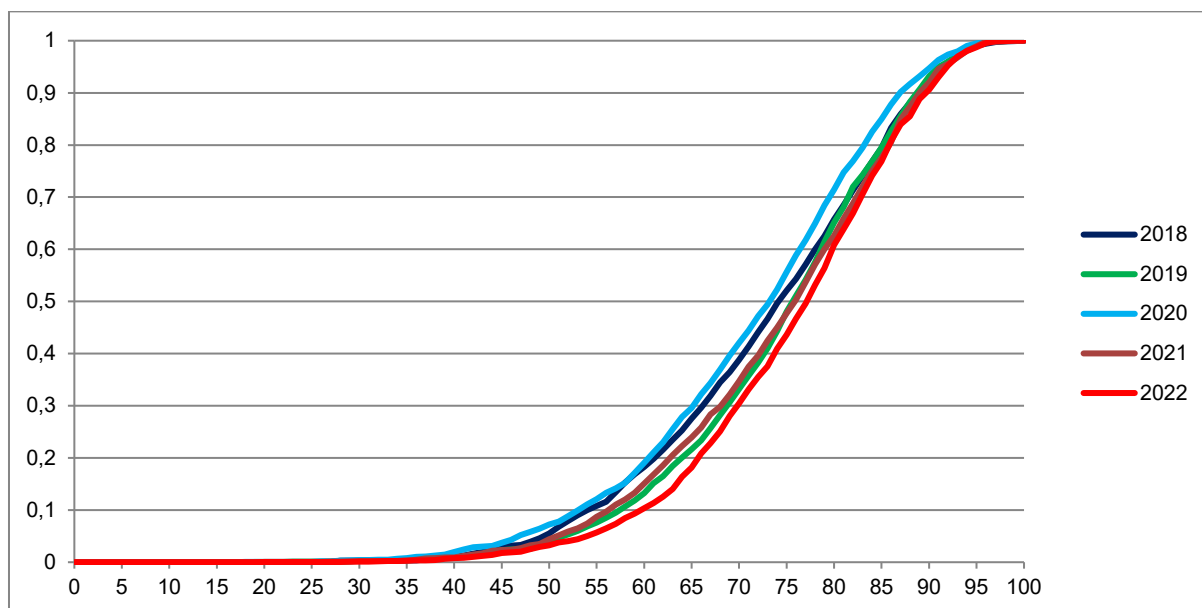
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2018 do 2022, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2018	48	61	74	86
2019	49	61	74	86
2020	45	59	72	84
2021	47	60	73	86
2022	48	61	74	86

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2022

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2022 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

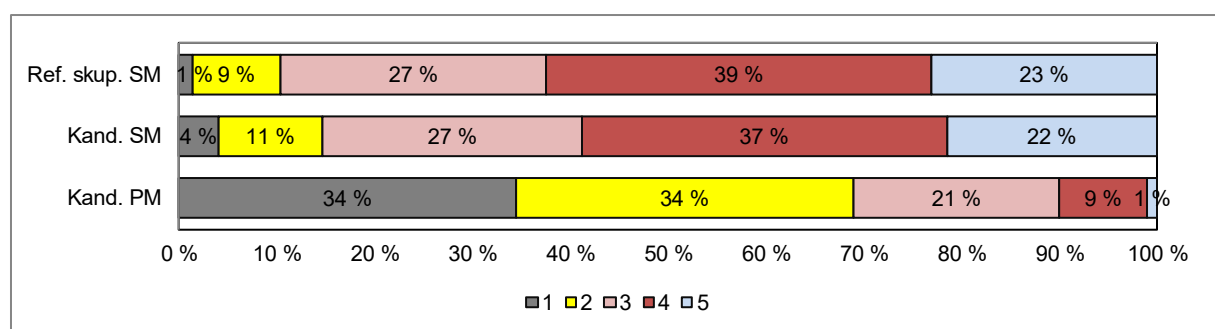
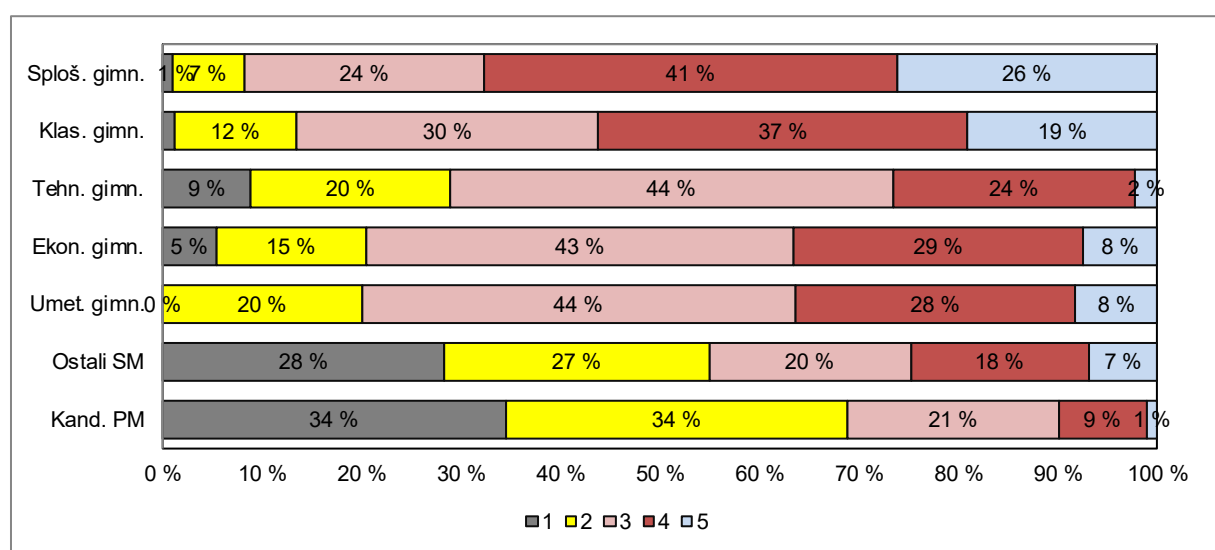
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	12	1	13	4	5	0	9	22	71	49	31
2	95	11	106	9	14	17	40	146	192	46	31
3	316	27	343	20	40	37	97	440	475	35	19
4	541	33	574	11	27	24	62	636	667	31	8
5	343	17	360	1	7	7	15	375	387	12	1
Uspešni	1.295	88	1.383	41	88	85	214	1.597	1.721	124	59
Skupaj	1.307	89	1.396	45	93	85	223	1.619	1.792	173	90

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	1 %	1 %	9 %	5 %	0 %	4 %	1 %	4 %	28 %	34 %
2	7 %	12 %	8 %	20 %	15 %	20 %	18 %	9 %	11 %	27 %	34 %
3	24 %	30 %	25 %	44 %	43 %	44 %	43 %	27 %	27 %	20 %	21 %
4	41 %	37 %	41 %	24 %	29 %	28 %	28 %	39 %	37 %	18 %	9 %
5	26 %	19 %	26 %	2 %	8 %	8 %	7 %	23 %	22 %	7 %	1 %
Uspešni	99 %	99 %	99 %	91 %	95 %	100 %	96 %	99 %	96 %	72 %	66 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2022

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2022

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1.307	89	1.396	45	93	85	223	1.619	1.792	173	90
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,51	20,05	20,48	17,56	17,06	18,27	17,65	20,12	19,99	17,64	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,87	3,97	3,88	3,29	3,62	3,61	3,55	3,84	3,81	3,43	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,99	4,10	4,00	3,40	3,90	3,78	3,75	3,97	3,93	3,41	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,85	3,61	3,83	2,91	3,18	3,25	3,15	3,74	3,62	2,49	2,08
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,84	3,60	3,83	2,91	3,17	3,21	3,13	3,73	3,61	2,45	2,08
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	77,05	74,75	76,91	64,96	67,90	69,45	67,89	75,66	73,92	57,61	52,10
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	78	77	78	68	68	70	69	78	76	57	50
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,30	12,48	11,39	11,75	11,94	11,34	11,74	11,85	13,76	18,80	15,84
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	4,05	3,78	4,03	3,62	3,43	3,35	3,44	3,95	3,91	3,27	4,38
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,47	4,58	4,48	3,97	4,06	4,09	4,06	4,43	4,40	3,92	4,24
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,77	0,80	0,77	0,34	0,67	0,77	0,65	0,77	0,77	0,81	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,76	0,77	0,76	0,42	0,53	0,78	0,62	0,75	0,74	0,65	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,65	0,70	0,65	0,14	0,41	0,77	0,51	0,64	0,64	0,58	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,69	0,72	0,69	0,42	0,54	0,66	0,57	0,68	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,69	0,72	0,69	0,42	0,54	0,66	0,57	0,68	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,66	0,77	0,67	0,48	0,54	0,60	0,54	0,67	0,67	0,61	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,46	0,46	0,46	-	0,36	0,41	0,41	0,47	0,50	0,58	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,37	0,50	0,37	0,14	0,31	0,28	0,26	0,38	0,43	0,34	0,37
Odstotek neuspešnih s PP	0,92	1,12	0,93	8,89	5,38	0,00	4,04	1,36	3,96	28,32	34,44
Odstotek neuspešnih brez PP	1,38	2,25	1,43	8,89	6,45	3,53	5,83	2,04	4,80	30,64	34,44

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

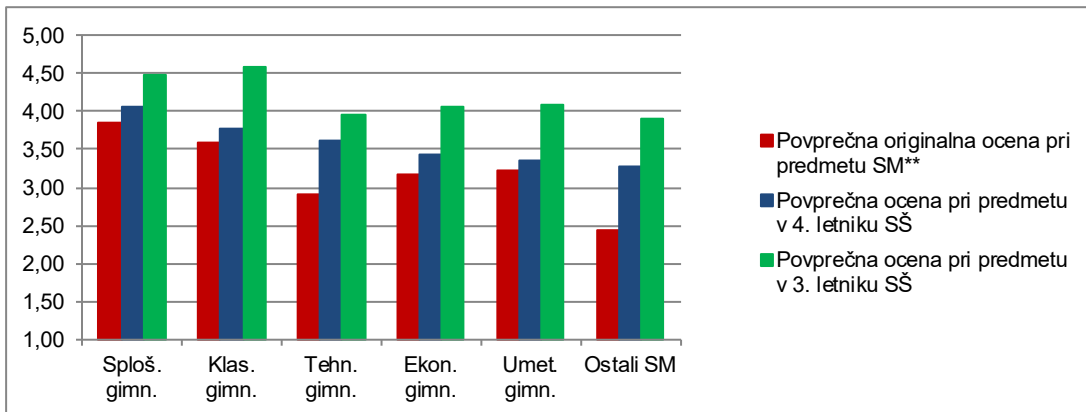
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz psihologije in povprečnih ocen iz psihologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

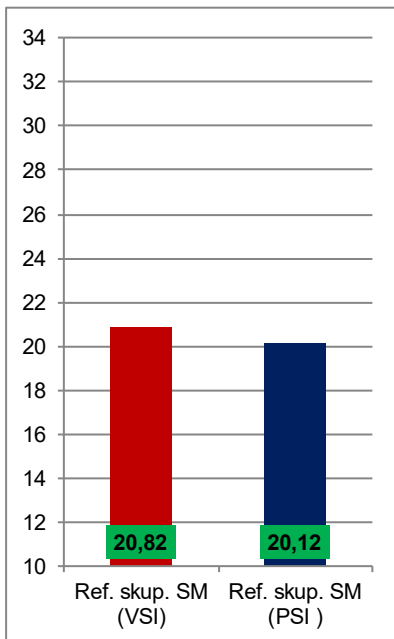
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2022

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2022 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz psihologije (ref. skup. SM – PSI).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2022

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2022.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

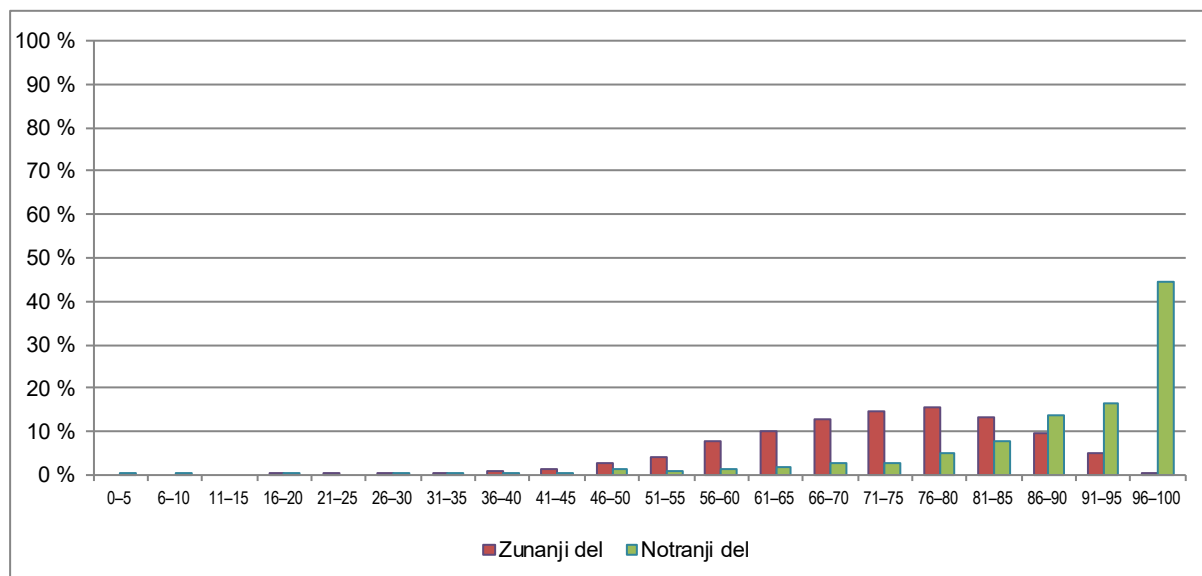
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.619	1.619
Povprečno število odstotnih točk	57,56	18,11
Standardni odklon odstotnih točk	10,42	2,94
Maksimalno število odstotnih točk	78,50	20,00
Povprečna težavnost	0,72	0,91

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2022.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	1 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	0 %	0 %
36–40	1 %	0 %
41–45	1 %	0 %
46–50	3 %	1 %
51–55	4 %	1 %
56–60	8 %	1 %
61–65	10 %	2 %
66–70	13 %	3 %
71–75	15 %	3 %
76–80	16 %	5 %
81–85	13 %	8 %
86–90	10 %	14 %
91–95	5 %	17 %
96–100	0 %	44 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2020

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2020.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Seminarska naloga
Število kandidatov	1.619	1.619	1.619	1.619
Povprečno število odstotnih točk	25,69	11,89	19,96	18,11
Standardni odklon odstotnih točk	5,43	1,72	4,98	2,94
Maksimalno število odstotnih točk	36,00	14,00	30,00	20,00
Povprečna težavnost	0,71	0,85	0,67	0,91

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, izmed katerih kandidati izberejo tri. Naloge se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so bila tokrat:

1. naloga: konflikti med motivi, vpliv konfliktov na doživljanje in/ali delovanje, povezanost doživljanja in soočanja s konflikti s posameznimi duševnimi procesi,
2. naloga: zmotne zaznave, fiziološki dejavniki, ki vplivajo na pojav zmotnih zaznav,
3. naloga: vrste spomina, proces zapornitve, psihološki dejavniki učenja/pomnjenja,
4. naloga: vrednote, vpliv razlik v vrednotah na medosebne odnose.

Statistični podatki (% izbire naloge, povprečno število doseženih točk pri nalogi, indeksi težavnosti, diskriminativnosti in objektivnosti) so v nadaljevanju prikazani ločeno po izpitnih polah in za seminarско nalogo.

Preglednica 4.3.1: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 1

Naloga	N (1.619)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.241	76,6 %	8,35	0,70	0,58	0,74
2	1.385	85,5 %	8,13	0,68	0,52	0,76
3	1.403	86,7 %	9,06	0,76	0,60	0,79
4	827	51,1 %	8,78	0,73	0,68	0,82

Iz statističnih podatkov je razvidno naslednje:

- kandidati so v prvi izpitni poli različno pogosto izbirali posamezne naloge, odstotki izbire so pri treh nalogah precej podobni, četrta naloga pa v tem bolj odstopa. Največkrat so izbrali 3. nalogo (86,7 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na vrste spomina in proces pomnjenja. Naloga je bila po težavnosti najlažja (IT 0,76), glede na preostale naloge v tej izpitni poli pa se ni bistveno razlikovala od njih (IT je med 0,68 in 0,76). Povprečno število točk pa je tudi pri tej nalogi najvišje (9,06 točke od možnih 12);
- na drugem mestu po pogostosti izbire je bila 2. naloga (85,5 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na zmotne zaznave, fiziološke dejavnike, ki vplivajo na njihovo pojavljanje, in obvladovanje zmotnih zaznav. Težavnost naloge je bila največja (0,68), še vedno pa je bila naloga zelo podobna preostalim nalogam v tej izpitni poli. Diskriminativnost naloge je najnižja izmed vseh v prvi izpitni poli (ID 0,52), povprečno število doseženih točk pa je 8,13;
- na tretjem mestu po pogostosti izbire je bila 1. naloga (76,6 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na motivacijske konflikte, vpliv konfliktov na doživljanje in/ali delovanje ter povezanost doživljanja in soočanja s konflikti s posameznimi duševnimi procesi. Tudi ta naloga je po težavnosti podobna drugim nalogam (IT 0,70) in je ustrezno diskriminativna (ID 0,58). Doseženo povprečno število točk (8,35 točke od možnih 12) je tudi primerljivo s prvima dvema nalogama (po pogostosti izbire);
- najmanjkrat so kandidati v prvi izpitni poli izbrali 4. nalogo (51,1 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na vrednote in vpliv razlik med vrednotami na medosebne odnose. Po težavnosti je bila naloga primerljiva z drugimi (IT 0,73) in najbolj diskriminativna (ID 0,68). Povprečno število doseženih točk je 8,78 točke;
- ujemanje med ocenjevalci (glede na indeks objektivnosti) je pri nalogah v prvi izpitni poli visoko, najvišje pri 4. nalogi (IO se giblje od 0,74 do 0,82).

Izpitna pola 2A

Izpitna pola 2A vsebuje 14 vprašanj izbirnega tipa, kandidati rešujejo vse naloge, pri vsaki pa izbirajo med štirimi možnimi odgovori. Odgovorov na ta vprašanja zunanji ocenjevalci ne vrednotijo. Vsaka naloga je ovrednotena z 1 točko. Vprašanja nalog se nanašajo na vsa vsebinska področja, kot jih opredeljuje predmetni izpitni katalog za psihologijo.

Povprečno število absolutnih točk je 11,89 (lani 9,85) od 14 možnih, kar je podoben rezultat kot v predepidemičnih letih. Povprečni indeks težavnosti (če gledamo vseh 14 nalog skupaj) je 0,85 (lani 0,70) in tudi ta je na podobni ravni kot pred epidemijo. Indeks težavnosti pri posameznih nalogah je povsod nad vrednostjo 0,48, torej so naloge od zmerno težkih do razmeroma lahkih.

Za kandidate je bila najlažja 7. naloga (IT 0,99), ki se nanaša na hierarhijo potreb po Maslowu (večina kandidatov je pravilno ugotovila opisano potrebo), sledi 2. naloga (prepoznati je bilo treba za

humanistično smer ustrezne pojme in večina kandidatov je pravilno prepoznala odgovor); indeks težavnosti pri tej nalogi znaša 0,97.

Nižji indeks težavnosti je izračunan le pri enem vprašanju, za kandidate je bilo torej to težje vprašanje. Gre za 6. vprašanje, v katerem naj bi kandidati prepoznali navedbo občutka. Naloga se nanaša na razumevanje, katerega osnova je znanje; napake v odgovorih so večinoma posledica slabšega razumevanja pojma (IT te naloge je 0,48, torej je za kandidate to zmerno težka naloga). Indeks težavnosti pri preostalih nalogah se giblje med vrednostjo 0,77 in 0,99.

Izbirni tip nalog v glavnem omogoča kandidatom prepoznati pravilni odgovor, tistim brez znanja pa tudi možnost ugibanja. Dokaj nizek indeks diskriminativnosti nakazuje, da te naloge slabo diferencirajo kandidate glede na uspešnost pri celotnem izpitu. Najvišji indeks diskriminativnosti (0,34) je ravno pri 6. nalogi, ki se je izkazala tudi za najtežjo.

Preglednica 4.3.2 prikazuje osnovne statistične podatke referenčne skupine SM za izpitno polo 2A.

Preglednica 4.3.2: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2A

Naloga	IT	ID
1	0,92	0,09
2	0,97	0,15
3	0,80	0,26
4	0,95	0,23
5	0,89	0,25
6	0,48	0,34
7	0,99	0,09
8	0,81	0,25
9	0,82	0,17
10	0,77	0,20
11	0,85	0,27
12	0,92	0,15
13	0,81	0,20
14	0,90	0,26

Izpitna pola 2B

Izpitna pola 2B vključuje štiri naloge esejskega tipa, od katerih kandidati izberejo dve. Največje možno število točk, ki je pridobljeno iz odgovorov na posamezne dele strukturiranega eseja, je 14, kandidat pa lahko pridobi še dodatno točko za notranjo zgradbo eseja (skupaj torej 15 možnih točk).

Izpitna pola 2B vključuje strukturirane eseje, ki se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so tokrat bila:

1. naloga: metoda opazovanja, raziskovalne tehnike, prednosti in pomanjkljivosti introspekcije in ekstraspekcije,
2. naloga: funkcije čustev, izražanje čustev, (ne)funkcionalnost čustev,
3. naloga: Freudova teorija psihoseksualnega razvoja,
4. naloga: strategije reševanja miselnih problemov, vpliv divergentnega in konvergentnega mišljenja na strategije reševanja problemov.

Preglednici 4.3.3 in 4.3.4 prikazujeta osnovne statistične podatke za posamezne naloge in statistične podatke za posamezne postavke na treh ravneh zahtevnosti znanja.

Preglednica 4.3.3: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2B

Naloga	N (1.619)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.102	68,1 %	10,13	0,68	0,62	0,69
2	698	43,1 %	9,87	0,66	0,61	0,67
3	612	37,8 %	10,46	0,70	0,60	0,67
4	824	50,9 %	9,55	0,64	0,59	0,71

Iz statističnih podatkov je razvidno naslednje:

- največ kandidatov (68,1 %) je izbralo 1. nalogo (metoda opazovanja). Po pogostosti izbire je sledila 4. naloga (strategije reševanja miselnih problemov), ki jo je izbralo 50,9 % kandidatov, na tretjem mestu je bila 2. naloga (funkcije in izražanje čustev), izbralo jo je 43,1 % kandidatov; najmanj pogosto so kandidati izbrali 3. nalogo (Freudova teorija psihoseksualnega razvoja), ki jo je izbralo 37,8 % kandidatov;
- glede na indeks težavnosti so bile za kandidate vse naloge približno enako težke. Najtežja je bila 4. naloga (IT 0,64), naslednja je bila 2. naloga (IT 0,66), sledila je 1. naloga (IT 0,68) in najlažja je bila 3. naloga (IT 0,70);
- vse štiri naloge tudi zelo podobno in dobro razlikujejo med kandidati glede na uspešnost/neuspešnost na celotnem testu (indeks diskriminativnosti se giblje med 0,59 in 0,62);
- povprečno število doseženih točk pri nalogah esejskega tipa se giblje med 9,55 (4. naloga) in 10,46 točke (3. naloga) od možnih 15 točk pri posamezni nalogi;
- iz preglednice 4.3.4 je razvidno, da je v okviru vsake posamezne naloge znotraj posameznih postavk oz. na različnih ravneh zahtevnosti (znanje, razumevanje/uporaba, sinteza/vrednotenje) težavnost podobna in večinoma optimalna (IT se pri vseh postavkah giblje med 0,59 in 0,78);
- v povprečju je bila za kandidate najlažja postavka sinteza pri 2. nalogi (IT 0,78 kaže, da so kandidati večinoma ustrezno presojali in utemeljevali (ne)funkcionalnost dveh osnovnih čustev). Podobno težavnost sta dosegli še dve postavki. Prva je razumevanje pri 3. nalogi (IT 0,77) in kaže, da je bilo za kandidate razmeroma lahko razložiti značilnost Ojdipovega konflikta, in postavka razumevanje pri 1. nalogi, pri kateri so kandidati ustrezno ponazorili introspekcijo in ustrezno raziskovalno tehniko (IT 0,76);
- indeks diskriminativnosti znotraj posameznih postavk se giblje med 0,46 in 0,61, kar kaže na dobro diskriminativnost vseh nalog in tudi postavk;
- objektivnost ocenjevanja je v povprečju kar visoka (IO 0,76) in se pri večini postavk pri različnih nalogah giblje med 0,41 in 0,70. Le pri 4. nalogi pri dodeljevanju dodatne točke je skladnost manjša in IO znaša 0,33. Najvišje ujemanje med ocenjevalci se je pokazalo prav tako pri 4. nalogi pri postavki znanje, in sicer je IO 0,70.

Preglednica 4.3.4: Osnovni statistični podatki za posamezne postavke na različnih ravneh zahtevnosti pri nalogah v izpitni polji 2B

Postavka	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1. znanje	2,57	0,64	0,54	0,57
1. razumevanje	3,80	0,76	0,51	0,57
1. sinteza	3,47	0,69	0,61	0,58
2. znanje	2,56	0,64	0,56	0,59
2. razumevanje	3,17	0,63	0,49	0,57
2. sinteza	3,88	0,78	0,50	0,54
3. znanje	2,96	0,74	0,46	0,61
3. razumevanje	3,85	0,77	0,48	0,59
3. sinteza	3,36	0,67	0,53	0,53
4. znanje	2,93	0,73	0,50	0,70
4. razumevanje	3,45	0,69	0,57	0,52
4. sinteza	2,95	0,59	0,57	0,57

Seminarska naloga

Iz preglednice 4.3.5 je razvidno, da dosegajo kandidati pri seminarski nalogi v povprečju visoko število točk (18,11 točke od možnih 20 točk, lani:18,29); diskriminativnost je dobra (ID 0,38), korelacija med oceno seminarske naloge in zunanjim delom izpita pa je nizka oz. blizu zmerne (0,3776).

Preglednica 4.3.5: Osnovni statistični podatki za seminarsko nalogo

	N (1.619)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Korelacija med notranjo in zunanjo oceno
Seminarska naloga	1.619	100%	18,11	0,91	0,38	0,3776

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

4.4.1 Strukturirane naloge

1 Prva strukturirana naloga (vrste konfliktov med motivi, prepozna opisane vrste konflikta, primer še enega konflikta in pojasnitev vpliva konfliktov na doživljanje in/ali delovanje; presoja in pojasnitev povezanosti duševnih procesov z različnimi konflikti)

- 1.1 Kandidati so pogosto neustrezno poimenovali konflikte in jih slabše tudi opisovali.
- 1.2 Kandidati pogosto ne ločijo pojmov ponazoritev in pojasnitev; neustrezni primeri za konflikt približevanje/izogibanje.
- 1.3 Kandidati ne pojasnjujejo le duševnih procesov, ampak dodajajo tudi različne lastnosti (osebnostna čvrstost, frustracijska toleranca ...).

2 Druga strukturirana naloga (opredelitev zmotnih zaznav, prepoznavna in ponazoritev zmotnih zaznav, fiziološki dejavniki zmotnih zaznav)

- 2.1 Kandidati površno opredeljujejo zmotne zaznave.
- 2.2 Kandidati podajo dva primera za isto zmotno zaznavo.
- 2.3 Kandidati so presojali tudi druge dejavnike (ne zgolj fizioloških).

3 Tretja strukturirana naloga (vrste spomina, proces zapornitve, psihološki dejavniki učenja, pomembni za zapornitev)

- 3.1 Kandidati so pogosto nenatančno navajali trajanje in obseg različnih vrst spomina.
- 3.2 Kandidati so navajali splošne in površne razlage procesa zapornitve in razloge, zakaj si Jakob ni zapomnil maminih besed. Nekateri kandidati niso pravilno prepoznali opisane vrste spomina.
- 3.3 Kandidati so opisovali in pojasnjevali tudi druge dejavnike (ne samo psiholoških).

4 Četrta strukturirana naloga (kategorije vrednot, prepoznavna opisanih dveh in ponazoritev drugih dveh kategorij vrednot, vpliv vrednot na medosebne odnose)

- 4.1 Kandidati so namesto vrednot opisovali potrebe, dogodke ...
- 4.2 V primerih ne opisujejo vedenja.
- 4.3 Kandidati podajajo presoje, ki pa jih ne pojasnjujejo.

4.4.2 Strukturirani eseji

Prvi strukturirani esej (značilnosti znanstvenega opazovanja, opredelitev in ponazoritev introspekcije in ekstraspekcije, prednosti in pomanjkljivosti introspekcije in ekstraspekcije)

Na ravni znanja kandidati niso opisovali značilnosti znanstvenega opazovanja in so pomanjkljivo opredeljevali introspekcijo in ekstraspekcijo. Na ravni razumevanja in uporabe so kandidati pomanjkljivo ponazarjali raziskovanje z introspekcijo in raziskovalno tehniko so le navedli, niso pa je tudi pojasnili. Na ravni sinteze/vrednotenja so prednosti in pomanjkljivosti introspekcije in ekstraspekcije pogosto samo obračali/zrcalili.

Drugi strukturirani esej (funkcije čustev, nebesedno izražanje čustev, (ne)funktionalnost jeze in strahu)

Kandidati so na ravni znanja pomanjkljivo opisovali funkcije čustev. Na ravni razumevanja in uporabe so zelo poenostavljeno ponazarjali elemente neverbalnih sporočil. Prav tako niso pojasnjevali komunikacijske funkcije jeze in strahu. Na ravni sinteze/vrednotenja pa so kandidati pomanjkljivo utemeljevali svoje presoje (ne)funktionalnosti čustev.

Tretji strukturirani esej (Freudova teorija psihoseksualnega razvoja, Ojdipov kompleks)

Na ravni znanja so kandidati napačno časovno opredeljevali faze razvoja. Na ravni razumevanja in uporabe so kandidati namesto Ojdipovega kompleksa opisovali Ojdipovo zgodbo. Na ravni sinteze/vrednotenja so imeli največ težav s presojami prispevka teorije razvoja k razumevanju razvoja (bolj so opisovali prispevke Freudove teorije na splošno).

Četrty strukturirani esej (strategije reševanja miselnih problemov, vpliv čustev na reševanje problemov; vloga konvergentnega in divergentnega mišljenja pri uporabi različnih strategij)

Kandidati so na ravni znanja imeli težave z ustreznim opisom strategije vpogleda in ustreznim poimenovanjem strategije reševanja s poskusi in napakami. Na ravni razumevanja in uporabe so strategije ponazorili z neustreznimi primeri (navedli so zgolj nalogo, ne pa reševanja) in preveč splošno razlagali vpliv čustev na reševanje miselnih problemov. Tudi na ravni sinteze/vrednotenja so podajali splošne pojasnitve vpliva konvergentnega in divergentnega mišljenja na reševanje miselnih problemov.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci so prek vprašalnikov posredovali mnenje o nalogah in vprašanjih. Večina (90 %) jih je ocenila, da so bile naloge ustrezno sestavljene. Bilo je le nekaj pripomb posameznih ocenjevalcev h kakšnemu delu posamezne naloge, tako je npr. nekaj ocenjevalcev ocenilo, da so nekateri deli nalog premalo razumljivi (npr. značilnosti znanstvenega opazovanja; primer zmotnih zaznav). Nekaj pripomb je bilo tudi o navodilih za ocenjevanje, v katerih so nejasni primeri (npr. strategije reševanja miselnih problemov) in pri nekaterih nalogah neuravnotežen kriterij ocenjevanja. Sicer pa je bilo nekaj pripomb tudi o slabšem znanju kandidatov, kar se še vedno pripisuje vplivu šolanja na daljavo med epidemijo.

Zunanji ocenjevalci so na petstopenjski ocenjevalni lestvici ocenili sestavo izpitnih pol ter *Navodil za ocenjevanje*. Ocene so razvidne iz preglednice 4.5.1.

Preglednica 4.5.1: Prikaz ocen ocenjevalcev glede sestave izpitnih pol in *Navodil za ocenjevanje*

Kriterij	Povprečna ocena
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 1	4,30
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 2	4,20
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 1	4,20
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 2	4,00

Večina ocenjevalcev je ocenila kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj obeh izpitnih pol kot prav dobro ali odlično.

Prav tako so ocenjevalci v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je večina ocen tudi tu prav dobro ali odlično. Ocenjevalci pa ugotavljajo še, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja, kar pojasnjujejo kot posledico slabših priprav na maturo zaradi šolanja na daljavo v času epidemije.

Nekaj ocenjevalcev je izpostavilo tudi problem prevelike količine izpitnih pol, ki jih oceni posamezni ocenjevalec. Nekateri ocenjevalci so opozorili tudi na to, da so navodila premalo natančna in jasna, to pa pomeni tudi težje objektivno ocenjevanje. Ob dvomu pa so pomembno vlogo prevzeli tudi PGO, ki so med ocenjevanjem sproti odgovarjali na vprašanja, reševali dileme in svetovali ocenjevalcem.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je pisni izpit iz izbirnega predmeta psihologija potekal v torek, 31. maja 2022. Med pisanjem izpita ni bilo posebnosti.

Število vseh kandidatov, ki so opravljali pisni izpit iz psihologije, je bilo 1.792 (vsi kandidati splošne mature brez kandidatov poklicne mature). Kandidatov referenčne skupine, ki jo sestavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature), pa je bilo 1.619.

Pisni izpit iz psihologije na splošni maturi 2022 smo že četrtič ocenili elektronsko. Člani DPK SM za psihologijo smo se doma pripravljali na moderacijo od petka, 3. junija, ko so nam bile prek spletnega programa v elektronski obliki dostopne vzorčne izpitne pole. Vsak od članov DPK SM za psihologijo je sam pregledoval izdelke kandidatov in pripravljaj predloge izpitnih pol za standardizacijo. Nato smo se v vnaprej dogovorjenih parih uskladili za ožjo izbiro posameznih standardizacijskih izpitnih pol (usklajevanje je potekalo prek MS Teams). Skupno srečanje članov komisije smo imeli 7. junija, takrat smo dokončno določili naloge za standardizacijo in izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* izpitnega gradiva. Ker je bilo lani veliko pozitivnih odzivov zunanjih ocenjevalcev na razlago *Navodil za ocenjevanje* na daljavo, smo tudi letos to ocenjevanje izvedli v sredo, 8. junija, prek MS Teams. Dan po pisanju maturitetnega izpita iz psihologije so bile izpitne pole ocenjevalcem dostopne na vpogled v spletni aplikaciji eRic, moderirana *Navodila za ocenjevanje* pa so bila ocenjevalcem dostopna v programu RM Assessor, v katerem je pozneje potekalo tudi ocenjevanje. Ocenjevanje se je začelo 8. junija.

Pri ocenjevanju je sodelovalo 31 zunanjih ocenjevalcev in pet članic DPK SM. Poleg glavne ocenjevalke je za potek ocenjevanja skrbelo pet pomočnic glavne ocenjevalke (PGO), vsaka od njih je bila posebej zadolžena za pomoč skupini šestih ali sedmih ocenjevalcev.

V spomladanskem izpitnem roku je vsak ocenjevalec ocenil približno 107 kompletov izpitnih pol (IP 1 in IP 2B). Zelo dobro se je ponovno izkazala poenostavitev v programu, da prvo in drugo ocenjevanje nista ločeni, ampak so bile izpitne pole, ki jih je moral oceniti vsak ocenjevalec, združene na enem seznamu.

Med 22. in 26. junijem 2022 smo izvedli še kontrolno ocenjevanje tistih izpitnih pol, kjer je bilo razhajanje dveh ocenjevalcev za več kakor 20 % ocene celotne izpitne pole.

Izpitnih pol (IP 1 in IP 2B) za kontrolno ocenjevanje je bilo 154, kar je toliko kot lani. Tako ugotavljamo, da se z elektronskim ocenjevanjem nadaljuje trend zmanjševanja števila kontrolnih ocenjevanj. Vzrok je verjetno večja sprotna kontrola pri elektronskem ocenjevanju (standardizacijske in kontrolne pole) ter učinkovita sprotna podpora ocenjevalcem s strani PGO. Prav tako smo kontrolno ocenili 18 (lani 22) izpitnih pol tistih kandidatov, ki so po določitvi mej dosegli 1 oz. 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno.

V zvezi z izpeljavo izpita splošne mature iz psihologije in izvedbo ocenjevanja izpitnih pol v letu 2022 ugotavljamo naslednje:

- v zvezi s tiskom izpitnih pol ni bilo nepravilnosti,
- v zvezi s tiskom *Navodil za ocenjevanje* ni bilo opaziti nepravilnosti,
- oblika točkovnika je bila ustrezna in pregledna za ocenjevalce,
- med potekom izpita splošne mature iz psihologije na posameznih šolah ni bilo zabeleženih posebnosti,

- delo zunanjih ocenjevalcev je bilo korektno izvedeno.

Ponovno ugotavljamo, da se je, podobno kot prejšnja leta tudi letos elektronsko ocenjevanje izkazalo za zelo pozitivno, za ocenjevalce prijetnejše in preglednejše od klasičnega ocenjevanja.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Po razglasitvi rezultatov spomladanskega roka splošne mature 2022 je lahko vsak kandidat pogledal v svoje izpitne pole pri vseh predmetih prek spletnega programa. Pri psihologiji je nato ugovor na oceno vložilo skupaj 42 kandidatov, kar je skoraj polovica manj kot prejšnje leto (takrat je bilo ugovorov 80). Nihče pa ni letos ugovarjal načinu izračuna ocene. Izvedenski pregled je opravilo pet izvedencev.

Preglednica 5.2.1: Statistični prikaz podatkov o vpogledih in ugovorih

Skupno število ugovorov	Štev. ugovorov na oceno	Štev. ugovorov na izračun ocene	Sprememba vsote točk	Povprečna sprememba % točk	Povprečna sprememba točk. ocene	Sprememba ocene
42	42	0	20	1,11	0,26	11

Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 20 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena pa pri 11 kandidatih (lani pri 28 kandidatih). Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, pri katerih je do višje ocene manjkalo majhno število točk, saj je povprečna sprememba točk le 1,11. V primerjavi z lanskimi podatki je za skoraj polovico manj kandidatov vložilo ugovor na oceno. Nižja od lanske (1,16) sta tudi povprečna sprememba ocene in število sprememb ocene (lani 28, letos 11).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je izpit iz predmeta psihologija opravljalo 1.882 vseh kandidatov (od tega kandidati SM 1.792 in kandidati PM 90), kar je manj kot v preteklih letih. Kandidatov, ki so prvič v celoti opravljali splošno maturo iz psihologije (t. i. referenčna skupina SM), je bilo 1.619 (lani: 1.704). Povprečni uspeh kandidatov je bil višji kot lanski. Letos so kandidati referenčne skupine v povprečju dosegli 75,66 točke (lani: 74,45). Povprečna ocena pri predmetu je bila nekoliko višja (3,73) kot lani (3,68). V primerjavi z lanskim letom je bil letos nižji odstotek neuspešnih kandidatov referenčne skupine SM (2,04 %, lani: 2,41 %). Povprečno število odstotnih točk pri zunanem delu izpita je bilo letos višje kot lani (letos: 57,56, lani: 56,16).

Povprečna težavnost zunanjega dela izpita (0,72) je podobna lanski (0,70). Kandidati so bili uspešnejši kot lani na izpitni poli 1 (strukturirane naloge), povprečni rezultat je bil 25,69 točke (lani: 23,56) od 36 možnih. Na izpitni poli 2A (naloge izbirnega tipa) je bil povprečni rezultat letos višji (11,89 točke, lani: 9,85 od 14 možnih). Na izpitni poli 2B (strukturirani eseji) je bil povprečni rezultat primerljiv lanskemu (19,96 točke, lani: 20,07 od 30 možnih).

Določanje mej med ocenami je potekalo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah. Letos so bile za 1 odstotno točko višje kot lani meje za ocene 2, 3 in 4, za oceno 5 pa je meja ostala enaka kot lani.

Povprečno število odstotnih točk pri notranjem delu izpita je podobno kot lani (18,11; lani: 18,29 točke od 20 možnih); indeks težavnosti kaže na nizko težavnost tega dela izpita (0,91). Notranji del izpita se nanaša na izdelovanje empirične seminarske naloge. To izberejo kandidati samostojno, v skladu s svojimi interesi, zato verjetno vanjo vložijo več truda kakor v učenje za zunanji del. Za izdelavo naloge imajo med šolskim letom na razpologo dovolj časa, nudena jim je tudi mentorjeva pomoč.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

V izpitnih polah smo pri sestavi nalog upoštevali enakovredno zastopanost taksonomskih stopenj pri strukturiranih nalogah, nekoliko višji delež nalog na ravni znanja pri nalogah izbirnega tipa ter višji delež ravni razumevanja in uporabe ter sinteze in vrednotenja pri strukturiranih esejih. Večina ocenjevalcev je ocenila kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj obeh izpitnih pol kot prav dobro ali odlično. Prav tako so ocenjevalci v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je večina ocen prav dobro ali odlično. Ocenjevalci pa ugotavljajo tudi, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja.

Nekaj ocenjevalcev je izpostavilo tudi problem prevelike količine izpitnih pol, ki jih posamezni ocenjevalec oceni. Nekateri so izpostavili tudi to, da so navodila premalo natančna in jasna, kar posledično pomeni tudi težje objektivno ocenjevanje. Ob pojavu dvomov pa so pomembno vlogo prevzeli tudi PGO, ki so med ocenjevanjem sproti odgovarjali na vprašanja, reševali dileme in svetovali ocenjevalcem.

6.3 Druge ugotovitve

Ocenjevanje je potekalo brez posebnosti, delo zunanjih ocenjevalcev ocenjujemo kot korektno izvedeno. Število kontrolnih ocenjevanj je bilo enako kot lani (154). Kontrolno smo ocenili tudi izpitne pole tistih kandidatov, ki so po določitvi mej med ocenami dosegli 1 oziroma 2 točki pod mejo za pozitivno oceno, teh izpitnih pol je bilo 18 (lani 22). Število ugovorov na ocene je bilo letos skoraj polovico manj kot lani (42, lani 80). Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 20 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena se je spremenila 11 kandidatom. Do spremembe ocene je prišlo pri kandidatih, ki jim je zelo malo manjkalo do višje ocene (povprečna sprememba točk je bila 1,11).